

საზოგადოების ინტერესებისა და საჯარო მმართველობის სოციალურ - ეკონომიკური ურთიერთქმედების საკითხების კვლევის თეორიული საფუძვლები

ელისო გაბეჩავა
სტუ დოქტორანტი

რეზიუმე

საჯარო მმართველობისა და საზოგადოების ინტერესების ურთიერთქმედების პროცესის დროს წარმოიქმნება საზოგადოებრივი წყობის კონკრეტული ტიპი. აღნიშნული საკითხის კვლევისას მნიშვნელოვანია საჯარო მმართველობისა და საზოგადოების ინტერესების ურთიერთქმედების პრობლემების გადანყვეტა, არა როგორც სოციალური მოვლენებისა, არამედ როგორც მეცნიერული კატეგორიებისა. მიზანშეწონილად მიგვაჩნია იმ პრობლემების ანალიზი, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია საზოგადოების ინტერესებისა და საჯარო მმართველობის სოციალურ-ეკონომიკური ურთიერთქმედების საკითხებთან.

THEORETICAL BASICS OF PUBLIC INTEREST AND SOCIAL-ECONOMIC INTERACTION OF PUBLIC GOVERNANCE

Resume

During the process of interaction of public governance and public interest, a particular type of public order arises.

While researching this issue is important to solve the problems of interaction with public governance and public interests, not as social events, but as scientific categories. We think it is appropriate to analyze the problems that are directly related to the interests of the public and social-economic interaction of public administration.

* * * *

მეცნიერული გაგებით საჯარო მმართველობა წარმოგვიდგება თეორიულად რთულად და არაერთმნიშვნელოვნად. გასულ ათწლეულებში საჯარო მმართველობის ცნებას ვხვდებოდით მმართველობის განხილვისას პირველყოფილ საზოგადოებაში და სახელმწიფო მმართველობის წარმოშობის დროს. ხშირად საჯარო მმართველობა გაიგივებული იყო სახელმწიფო მართვასთან. უფრო რთულადაა საქმე საჯარო მმართველობის ფორმებისა და სახეობების გამოვლინების დროს.

მსგავსი პრობლემები წარმოიქმნებიან საზოგადოების ინტერესების შესწავლისას. ამჟამად არსებული სამეცნიერო კონცეფციები საშუალებას გვაძლევს ვილაპარაკოთ საზოგადოების ინტერესებზე, როგორც „ეროვნულ ინტერესებზე“, „საერთო სიკეთეზე“ „სახელმწიფო ინტერესებზე“ „საზოგადოებ-

რივ ინტერესებზე“.

კომპლექსური მნიშვნელობა აქვს საჯარო მმართველობისა და საზოგადოების ინტერესების ურთიერთქმედების პრობლემების განხილვას. თუ გავითვალისწინებთ, რომ განსახილველი პროცესი წარმოადგენს ორმხრივ კავშირს, მნიშვნელოვანია გამოვყოთ დამოკიდებულება საჯარო მმართველობის გავლენისა საზოგადოების ინტერესებზე და საზოგადოების ინტერესებისა საჯარო მმართველობაზე.

სწორედ ამპოზიციიდან მიგვაჩნია საზოგადოების ინტერესებისა და საჯარო მმართველობის სოციალურ-ეკონომიკური ურთიერთქმედების საკითხების ანალიზი მიზანშეწონილად. აღნიშნული საკითხის ანალიზს საფუძვლად უდევს მცდელობა სახელმწიფოებრივ ქრილში პრობლემის განხილვისა, რადგან საზოგადოების კეთილდღეობა და უსაფრთხოება პოლიტიკური სისტემის შემადგენელი ნაწილების სწორად ურთიერთქმედებაზე დამოკიდებული, რომელშიც სახელმწიფოს განსაკუთრებული და მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს.

ეს და სხვა მსგავსი კითხვები წარმოადგენდა და წარმოადგენს სამეცნიერო წრისა და მკვლევარების ყურადღების სფეროს, რაც სრულებითაც არ არის შემთხვევითი, რადგან ამ საკითხების სწორად ახსნაზე და შემეცნებაზე ბევრად არის დამოკიდებული სხვა მათთან დაკავშირებული პრობლემებისა და ამოცანების გადანყვეტა.

საკვანძო სიტყვები: საჯარო მმართველობა, ინტერესი, საზოგადოება, სოციალურ - ეკონომიკური ურთიერთქმედება.

საჯარომმართველობას, საზოგადოების ინტერესებს და აგრეთვე მათი ურთიერთქმედების პრობლემების კვლევას ხაგრძლივი ისტორია აქვს. მეცნიერულადაა დამუშავებული სახელისუფლებო პრობლემათიკის სოციალურ-საჯარო ასპექტები. ამ მხრივ განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს უძველესი სამყაროს უდიდესი მოაზროვნეების (არისტოტელე, პლატონი, ციცერონი) შრომები და სხვა ცნობილ მოაზროვნეთა შეხედულებები და თეორიები. ამ და XX საუკუნის სხვა მეცნიერთა (მ.ვებერი, გ.ლასუელი, ა.კაპლანი, ტ.პარსონსი, რ.არენი) ნაშრომები, არსებითად გვევლინება ფუნდამენტურ კვლევებად, რომლებიც მიმართულია საჯარო მმართველობის, საზოგადოების ინტერესების და მათი სოციალურ-ეკონომიკური ურთიერთქმედების საკითხების ფორმირებაზე და სრულყოფაზე.

საზოგადოების ინტერესების კვლევას ეძღვნე-

ბა XVIII საუკუნის ფრანგი განმანათლებლების (პ.ა.გოლბახი, დ.დიდრო, კ.ა.გალვეცი) და გერმანელი მოაზროვნეების (ი.კანტი, გ.ვ.ფ.გეგელი) შრომების.

თანამედროვე სამეცნიერო ცოდნა საზოგადოების ინტერესების შესახებ წარმოდგენილია ისეთი მეცნიერების მიერ, როგორებიც არიან მ.ა.გურევიჩი, რ.ბ.გუკასიანი, ნ.ა.შაიკენოვი, ს.ნ.ცობიკენოვი, ა.ი.ეკიმოვი, ვ.ე.გრიბანოვი, ს.ვ.მიხაილოვი და სხვა.

საზოგადოების ინტერესებისა და საჯარო მმართველობის ურთიერთქმედების სოციალურ-ეკონომიკურ საკითხებს ეძღვნება გამოჩენილი მეცნიერების (რ.არონი, ხ.არენდტი, კ.მარქსი, ფ.ენგელსი, მ.ფრიდმანი, ფ.ხაიეკა, ი.ხაბერმასი, დ.გოლდბრეიტი, ლ.ფ.შტეინი, კ.ტ.ველკერი) შრომები. აღნიშნული პრობლემათიკა უფრო ადრეულ პერიოდში წარმოდგენილია დ.ლოკის, შ.ლ.მონტესკიეს, ჟ.ჟ.რუსოს ნაშრომებში.

საჯარო ძალაუფლებასა და საზოგადოების ინტერესებს შორის დამოკიდებულების შემდგომი შესაძლო განვითარების პერსპექტივებს და არსებული პრობლემების გადაწყვეტას მიეძღვნა უამრავი სამეცნიერო ნაშრომი, კვლევითი სამუშაოები, გამოსვლები და მოხსენებები. მათ შორის არიან მეცნიერებები მ.რაცი, ა.სკორობოგატოვი, ა.დუგინი, რ.შაიხუტდინოვი, რ.ხ.უსმანოვი, ლ.ი.ნიკოვსკი, ვ.ნ.იაკიმევი, ი.ა.ნისნევიჩი, ვ.მ.არხიპოვი, რ.ს.გრინბერგი, ნ.მიხალკოვი, ნ.ა.ბარანოვი და სხვა.

მიზანშეწონილად მიგვაჩნია მოკლედ, მაგრამ არსობრივად მიმოვიხილოთ საჯარო მმართველობის, საზოგადოების ინტერესების, მათი სოციალურ-ეკონომიკური ურთიერთქმედების შესახებ თეორიების ფუძემდებლების-ტ.ბოლის, ვ.დალის, ნ. მაკიაველის, ტ. გობსეს, მ.ვებერის, გ. ლესუელის და ა. კაპლანის, ტ. პერსონის, რ. არონის, მ. ფუკოს, მ. მარსელის, გ. შვეგელის და სხვა მოაზროვნეთა კვლევები, მათ მიერ ჩამოყალიბებული თეორიები და დებულებები.

ამერიკელი პოლიტოლოგი ტ. ბოლი შრომაში „მმართველობა“ აღნიშნავს, რომ საზოგადოებრივი ცხოვრების ცენტრში ყოფნისას, მმართველობა არსებობს ყველგან და დამახასიათებელია ნებისმიერი ორგანიზებული, მეტნაკლებად მიზანმიმართული ხალხისათვის. „მმართველობა“- გვესმის ყველგან, ხშირად ვიყენებთ და არასოდეს არ დავფიქრებულვართ მის არსზე. მაგრამ ამ ცნების შინაარსი საკმაოდ პრობლემატურია“.

გამოჩენილი მკვლევარი ვლადიმერ დალი წერდა, რომ მმართველობა - ეს არის „უფლება, ძალა და ნება რაღაცაზე, მოქმედების თავისუფლება და განკარგვის თავისუფლება; უფროსობა; მართვა; უფროსობა, უფროსი ან უფროსები“. ამ ცნების გამოყენების თვალსაჩინო მაგალითებად მას მოჰყავდა მსჯელობები და გამონათქვამები: „ყველას აქვს მიცემული ძალაუფლება სიკეთეზე. კანონი საზღვრავს თითოეული თანამდებობის პირის ძალაუფლებას, ხოლო

უმაღლესი მმართველობა კანონზე მაღალია. უდიდესი ძალაუფლება ღმერთისაგან. ყველანაირი ძალაუფლება ღმერთისაგან. ყველანაირი ძალაუფლება ღმერთს აძლევს პასუხს“¹.

ნ. მაკიაველი წერს: შუა საუკუნეებში მმართველობაზე მიაწინებდნენ, როგორც „ძალაზე“ და დასჯის საშუალებით „შიშზე“, რისი უგულველყოფაც შეუძლებელია. ტ. გობსე კი აღნიშნავდა მმართველობა არის ის „რაც ამყოფებს ხალხს შიშში და დასჯის მუქარის ქვეშ, აიძულებს რომ შეასრულონ მოლაპარაკებები და დაიცვან ბუნებრივი კანონები.

მ.ვებერი - XX ასწლეულის ეპოქაში მმართველობა განისაზღვრება: „ინდივიდის შესაძლებლობა თავზე მოახვიოს მეორე ინდივიდუმს თავისი ნება, მისი წინააღმდეგობის მიუხედავად“. სხვა (კოლექტიური) კონცეფციების თანახმად მმართველობა არის „გადანყვეტილების მიღებაში მონაწილეობა, რომელიც ფორმულირებას უკეთებს და ანაწილებს ფასეულობებს საზოგადოებაში (გ. ლესუელი და ა. კაპლანი), ძალაუფლება - ეს არის „რესურსების სისტემა, რომელთა დახმარებითაც მიღწევადია საერთო მიზნები“ (ტ. პერსონსი), ხელისუფლება - „სოციალური ერთობლიობის ფუნქციონირების მეთოდი“ (რ. არონი).

საინტერესოა მ. ფუკოს კონცეფცია ძალაუფლების შესახებ, იგი აღნიშნავს, რომ თანამედროვე მმართველობას აქვს „დისციპლინარული მმართველობის ფორმა, ანუ მმართველობა, რომელიც ახდენს ხალხის ტრანსფორმირებას ობიექტებში (დისციპლინის) დახმარებით, დამახასიათებელი ფსიქიატრიისათვის, მედიცინისათვის, კრიმინოლოგიისათვის და სოციალური მეცნიერებებისათვის. ასეთი დისციპლინები ხელს უწყობს „ნორმალური საზოგადოების“ ფორმირებას მათი სპეციალური დისკუსიების გავლით. ფუკო წერს, რომ ძალაუფლება არსებობს ყველგან არა იმიტომ, რომ ის მოიცავს ყველაფერს, არამედ იმიტომ, რომ გამომდინარეობს ყოველი მხრიდან. სახელდობრ ძალაუფლება, რომელიც ვლინდება ნებისმიერ ურთიერთობაში, წარმოადგენს არსებითად იმას, რაც ქმნის საზოგადოებას“.

ზოგიერთი სადავო საკითხების გათვალისწინებით, განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს მმართველობითი ურთიერთობების ობიექტი. ფრანგი სოციოლოგის მ. მარსელის აზრით, „ძალაუფლება არ არის სპეციფიური ადამიანური ფაქტი, მას აქვს წინაპირობები და ფესვები ბიოლოგიურ სტრუქტურაში, რომელიც წარმოადგენს საერთოს ჩვენთან და ცხოვრებაში. მკვლევარებთაგან, რომლებიც იკვლევენ ძალაუფლებას, მის შესახებ ანალოგიურ შეხედულებას იზიარებს ხალიპოვი.

გ. შვეგელი საჯაროობას განიხილავდა როგორც მაუნყებლობას სახელმწიფოს საქმეებში. მისი აზრით, ეს წარმოადგენს საპარლამენტო სისტემის

1 Даль В.И. Толков.слов.великорусского яз.: Т.1.М., 1998.С.522

დიდ ღირსებას, რადგანაც ამ დროს მოქალაქეები უფრო ადვილად საუბრობენ სახელმწიფოებრივ საქმეებზე, არის საშუალება გაიხსნას სახელმწიფო მმართველების ნიჭიერება. საჯაროობა აგრეთვე წარმოადგენს ხალხის აღზრდის საუკეთესო საშუალებას.

აღნიშნული მიმართულებით თეორიული კვლევები ქვეყანაში მიმდინარე სოციალურ-ეკონომიური და პოლიტიკურ-სამართლებრივი დინამიურობის გათვალისწინებით, კვლავ აქტუალურია. ამდენად, მსგავსი კვლევის ჩატარება, საქართველოს საჯარო მმართველობის თავისებურებათა, საზოგადოების ინტერესების, მათი ურთიერთქმედების საკითხების გათვალისწინებით, ძალზე მნიშვნელოვნად მიგვაჩინია.

უნდა ავლინდნოთ, რომ საჯარო მმართველობის დახასიათება წარმოადგენს საკმაოდ რთულ მეცნიერულ პრობლემას. მის გადანყვეტაში გვეხმარება საჯარო მმართველობის არსის საწყისი ცნებებისა და კატეგორიების მეცნიერული ანალიზის ჩატარება.

საჯარო მმართველობა შედის მმართველობის როგორც სოციალური სისტემის ანალიზში. მიღებული დასკვნების შესაბამისად მმართველობა, როგორც სოციალური სისტემა შეგვიძლია დავახასიათოთ გამომხატვის ფორმით, წარმოშობის, შინაარსის, მიზნისა და შედეგების მიხედვით. ზემოთ აღნიშნულის საფუძველზე, ჩვენს მიერ ფორმულირებულია მმართველობის როგორც სოციალური სისტემის გაგება.

საჯარო მმართველობის დახასიათებაზე არსებით გავლენას ახდენს „საჯაროობის“ ცნება. მოცემული მოვლენის ანალიზი უფლებას გვაძლევს გამოვავლინოთ მისი ორი მნიშვნელობა: 1) კავშირი საზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივ სფეროსთან და 2) საზოგადოებისათვის ღიაობა. აღნიშნული მნიშვნელობები ურთიერთკავშირშია და თანაფარდობაში არიან ერთმანეთთან იერარქიული წყობით. პირველ ადგილზეა კავშირი სახელმწიფოებრივ-საზოგადოებრივ სფეროსთან, მეორე ადგილზეა-მოვლენის ღიაობა. ამრიგად, საჯარო-ნიშნავს მიკუთვნებულს სახელმწიფოსადმი და საზოგადოებისადმი, როგორც პოლიტიკურ-სამართლებრივ მოვლენებისადმი და ამის შედეგად ის ღიაა, საჯაროა და ხელმისაწვდომია მოქალაქეებისათვის.

საჯარო მმართველობის შემდგომმა დახასიათებამ გვიჩვენა, რომ მეცნიერების მიერ შემუშავებულ იქნა რამდენიმე მიდგომა მისი განსაზღვრისადმი, ის გაიგივებული იქნა საზოგადოებრივ, სახელმწიფოებრივ და პოლიტიკურთან. ჩვენი აზრით, საჯარო მმართველობას აქვს ორი ძირითადი მახასიათებელი:

-ეს არის სოციალური მმართველობის სახეობა, რომელიც წარმოადგენს სისტემას და მოიცავს ელემენტებს;

-ეს არის უსახური კოლექტიური მმართველობა, დაფუძნებული ტერიტორიალური კუთვნილების პრინციპზე.

საჯარო მმართველობისა და საზოგადოების ინტერესებს შორის ურთიერთქმედების პრობლემის შესწავლა გაგრძელებულია საზოგადოებრივი ინტერესების საჯარო მმართველობაზე ეკონომიკური ზეგავლენის თვალსაზრისით, რაც საშუალებას გვაძლევს გამოვავლინოთ და დავსვათ საკითხი ხელისუფლების სოციალურ-ეკონომიური დეტერმინაციის შესახებ, „ეკონომიური“ და „პოლიტიკური“ თანაფარდობის შესახებ. მოცემული პრობლემის შესწავლის შედეგად გამოვდივართ დუალისტური პოზიციიდან, რომელიც აღიარებს ორი მომენტის მნიშვნელობას:

-ეკონომიკური განვითარების პირველადობა საზოგადოების პოლიტიკური, იდეოლოგიური, სულიერი განვითარების ძირითადი ტენდენციების განხილვაში;

-ურთიერთკავშირი „ეკონომიკური“ თუ „პოლიტიკური“ აუცილებლად უნდა განვიხილოთ როგორც ურთიერთქმედება, და არა როგორც აბსოლუტური პრიორიტეტი ერთისა მეორეზე, რადგანაც საზოგადოებრივი წყობის ნამდვილი სახე განისაზღვრება ამ ორი ფაქტორის კომბინაციით (ეკონომიკა და პოლიტიკა, საკუთრების ტიპის და მმართველობის ტიპის).

საჯარო მმართველობისა და საზოგადოების ინტერესების ურთიერთქმედების აღიარება ორმხრივი კავშირის სახით ნებას გვაძლევს გავაგრძელოთ ურთიერთავლენის ანალიზი და განვიხილოთ საჯარო მმართველობის საზოგადოებრივ ინტერესებზე გავლენის საკითხი. პრობლემის განხილვა მოცემულ ასპექტში ხელს უწყობს ორი სისტემის გამოვლენას და ანალიზს. პირველი- გამომდინარეობს ეკონომიკური ურთიერთობების სახელმწიფოებრივი რეგულირების პრიორიტეტებიდან, მეორე - დაფუძნებულია საბაზრო საწყისების დომინირებაზე (საბაზრო ეკონომიკა). ჩატარებული შედარების მიხედვით აღინიშნება, რომ აღნიშნული სისტემებიდან თითოეულს აქვს თავისი უარყოფითი თვისებები, ამიტომ აუცილებელია სისტემა, რომელიც თავის თავში შეითავსებს საბაზრო და სახელმწიფო რეგულირების შეთანხმებისა და ურთიერთმელწევადობის მექანიზმს. განსაკუთრებით ხაზგასმულია სახელმწიფო მმართველობის როლი და აღნიშნულება-ეს არის „ჩარჩოს“ მაგვარი პირობების შექმნა ეკონომიური სისტემის წარმატებული ფუნქციონირებისათვის. საზოგადოებრივად მნიშვნელოვანი პროცესების გამყარება და რეალიზაცია სოციალურ სფეროში.

ეკონომიკური ურთიერთობები თავისი ბუნებით წარმოადგენენ დამოკიდებულებას მატერიალური კეთილდღეობისა და მომსახურების განაწილების, გაცვლის და მოხმარების მოთხოვნილებების დაკმაყოფილების აუცილებლობასა და იმ ორგანიზაციულ შესაძლებლობებს, საშუალებებსა და მეთოდებს შორის, რითაც აღჭურვილი არიან მოცემული ურთიერთობების სუბიექტები თავისი მოთხოვნი-

ლებების დაკმაყოფილების პროცესში. წარმოების, განაწილების, გაცვლის და მატერიალური კეთილდღეობის მოხმარების პროცესი არის ეკონომიკა და განისაზღვრება, როგორც „მეურნეობა, საშუალებების ერთობლიობა, ობიექტების და პროცესების ერთობლიობა, რომლებიც გამოიყენება ხალხის მიერ ცხოვრების უზრუნველსაყოფად, მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად ადამიანისათვის აუცილებელი კეთილდღეობის, პირობების და საშუალებების შექმნის გზით“².

ეკონომიური ურთიერთობების, როგორც ეკონომიკური დაქვემდებარების დამოკიდებულების განხილვა ხელს უწყობს ეკონომიკური მმართველობის შექმნას. „ეკონომიური მმართველობა ფართო გაგებით - ნერს დ.ბ. ტევი- არის სოციალური აქტორის უნარი დაიქვემდებაროს სხვა აქტორი წარმოებაში, განაწილებაში, გაცვლაში და მატერიალური კეთილდღეობის მოხმარებაში“³. ამრიგად, ეკონომიკური მმართველობა, იმყოფება პირდაპირ დამოკიდებულებაში ეკონომიკურ ნებასთან და ეკონომიკურ ინტერესებთან.

განხილული ეკონომიკური ურთიერთობების დახასიათება, კიდევ ერთხელ ამტკიცებს, რომ საზოგადოებრივ სტრუქტურაში მოცემული სოციალური კავშირები წარმოადგენენ საფუძველს, რომელიც განსაზღვრულად ზემოქმედებს სხვადასხვა ინტერესების დაკმაყოფილებაზე და ზემოქმედებას ახდენს ურთიერთობის წარმოქმნასა და განვითარებას. აღნიშნული მიანიშნებს ეკონომიკური ურთიერთობების უპირატეს გავლენაზე, საჯარო მმართველობის ორგანიზაციასა და ფუნქციონირებაზე.

ზემოთ განხილული პრობლემების გათვალისწინებით, აქტუალური ხდება საჯარო მმართველობის საზოგადოების ინტერესებზე გავლენის საკითხის შესწავლა ორმხრივი კავშირის სახით. სახელმწიფო მმართველობის და მისი ეკონომიკაზე გავლენის პოზიციიდან გამომდინარე, მოცემული პრობლემის არსი მდგომარეობს იმაში, რომ სახელმწიფო მმართველობას შეუძლია ზემოქმედება იქონიოს ეკონომიკაზე სამი მიმართულებით. სახელმწიფო:

-სახელმწიფო მმართველობას შეუძლია ზემოქმედება მოახდინოს იმავე მიმართულებით, როგორც ეკონომიკურმა განვითარებამ, მაშინ ევოლუცია მოდის უფრო სწრაფად.

-სახელმწიფო მმართველობას შეუძლია იმოქმედოს სანინალმდეგო მიმართულებითაც-მაშინ ის ადრე თუ გვიან განიცდის კრახს.

- და ბოლოს, მას შეუძლია ეკონომიკურ განვითარებას გარკვეული მიმართულებებით შეუქმნას ნინალმდეგობები და უბიძგოს მას სხვა მიმართულებით.

2 Современный экономический словарь/Б.А. Райсберг, Л.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. М., 2000. С.459

3 Тев Д.Б. Власть: соотношение «экономического» и «политического». автореф. дис.к.с.н.СПб., 2004. С.21.

მოდელი, რომელიც თავის თავში ახამებს საბაზრო და სახელმწიფო რეგულატორების შეთანხმებისა და ურთიერთშელეგნადობის მექანიზმებს, ამჟამად წარმოადგენს შედარებით უფრო პერსპექტიულს და ადეკვატურად შეესაბამება კერძო და საზოგადოებრივი ცხოვრების პირობებს.

დასკვნა

საჯარო მმართველობის ფორმების შესახებ საკითხების შესწავლამ საშუალება მოგვცა მივსულიყავით დასკვნამდე, რომ ერთმანეთისაგან გაგვეჩნია საჯარო მმართველობის ორგანიზაციისა და რეალიზაციის ფორმები და საჯარო მმართველობის სახეობების დამოკიდებულება მისი ორგანიზაციის ფორმებზე. ამ გამოკვლევის ჩარჩოებში საჯარო მმართველობის ორგანიზაციული ფორმების სახით გამოყოფილია: სახელმწიფო მმართველობა და საზოგადოებრივი თვითმმართველობა; რეალიზაციის ფორმების სახით: უშუალო, წარმომადგენლობითი, პროფესიონალური სახელმწიფო მმართველობის მაგალითზე განხილულია საჯარო მმართველობის სახეობების დამოკიდებულება მისი ორგანიზაციის ფორმებზე. მიღებული დასკვნების გათვალისწინებით ჩვენს მიერ ხაზგასმულია სახელმწიფო მმართველობის უპირატესი, როგორც საჯარო მმართველობის ორგანიზაციის ფორმის მნიშვნელობა.

სოციალურ-ეკონომიკური დახასიათება წარმოადგენს ერთ-ერთ შესაძლო მრავალსახეობას საჯარო მმართველობისა და საზოგადოების ინტერესების ურთიერთობისა. როგორც სხვა ნებისმიერი სოციალურ-ეკონომიკური ურთიერთქმედება განისაზღვრება საერთო პირობებით და წინაპირობებით. მათ რიცხვს აუცილებლად უნდა მივაკუთვნოთ ურთიერთქმედების განხილვა სოციალური მოვლენების ორმხრივი, ურთიერთგანპირობებული კავშირის მეშვეობით, რომლებიც ერთმანეთზე ახდენენ ურთიერთქმედებას და გამოიხატებიან საზოგადოებრივი ურთიერთობით.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. გურგენიძე ვ., გურგენიძე მ. „პოლიტიკური სისტემის თეორია და პრაქტიკა“ თბილისი 2009.
2. მუჯირი ალ. „თანამედროვე გარდამავალი პერიოდის სახელმწიფო“ (პოლიტიკურ-სამართლებრივი თავისებურებანი, კანონმდებლობა, მომავალი) - თბილისი 2010.
3. Войтенко А., Государство, государственное образование, государственность: теоретико-методологический анализ их соотношения: Л.2007.
4. Истон Д. „Теория политической системы“ (ОнлайнБиблиотека)
5. Тев Д.Б. Власть: соотношение «экономического» и «политического». автореф. дис.к.с.н.СПб., 2004. С.21.